Congres 75

Actief en bruggen bouwend voorzitterschap nu cruciaal

Beeld van een partijvoorzitter: Rob van der Hilst

Vraag:
Wat drijft een partijbestuurder -die het in Utrecht zeer naar zijn zin heeft met een enthousiaste afdeling, een op winst-op-winst ingestelde raadsfractie en met hecht bestuursteam achter zich- om te haken naar het landelijk voorzitterschap van D66?

Antwoord:
Het besef dat D66 met een aansprekende Vernieuwingsagenda op zak, nú kan doorbreken naar de grootst mogelijke stabiliteit en effectiviteit - organisatorisch, qua cultuur en inhoudelijk- in zijn het eigen 36-jarige verenigingsbestaan.
Hiervoor wil ik duidelijk verantwoordelijkheid dragen als landelijk partijvoorzitter. Met een luisterend oor, alert, nuchter en besluitvaardig.

In mei van dit jaar publiceerde De Volkskrant een (geredigeerd) artikel van mijn hand "Geen reden voor stilte bij D66". De reden om dit kritische artikel te schrijven was, dat de zure verkiezingsuitslag van mei voor ons niet MOCHT betekenen dat alles 'business as usual' was en bleef. Maar ook om 'mond' te zijn van een vrij breed levende onvrede in de partij over die negatieve verkiezingsuitslag, toen. Ook de Jonge Democraten -vleesgeworden toekomst van D66- uitten zich op soortgelijke kritische wijze. En een vernieuwingsbeweging (www.)Ongehoord(.net) diende zich als bij reflex aan.

Gevolg: besef van urgentie voor wezenlijke veranderingen binnen D66 werd vrij algemeen in de partij. Dat gebeurde vanuit 'uithuilen, opstaan en verder gaan' waarna flink is gedebatteerd en gediscussieerd (o.a. op de Impulsconferentie in Arnhem). Niet alleen over wat-er-mis-ging -het D66vermogen tot analyse staat sedert mei hoog op het vuur- maar vooral over hóe 'het' in verbeterde

vorm verder kán en ook moet gaan.
Dit proces is onder de energieke aanvoering van partijvoorzitter Gerard Schouw, met solide ondersteuning door Willem Steetskamp en het landelijke partijsecretariaat, in goede banen geleid. Met een klinkende, 21-delige 'Vernieuwingsagenda' -Het hoofd koel, maar met de vuist op tafel!- als concreet resultaat. Dit document staat in Zwolle ter behandeling en ter vaststelling op de congresagenda.
Ik teken ervoor en hopelijk doet u evenzo.

Sinds maart/mei van dit jaar heeft ook onze partij er veel, zeer veel nieuwe leden bijgekregen. Ruwe schatting: zo'n 1000, overwegend jonge, D66sters en D66ers (bij de Jonge Democraten is evenzeer sprake van forse leden-toename). Deze onverwachte toestroom beschouw ik als het enige, écht positieve 'Pim Fortuyn-effect': door het optreden van Fortuyn, het effect ervan op het gehele politieke landschap (en ook vanwege diens moorddadige dood) is bij duizenden het besef doorgebroken dat democratie-politiek-openbaar bestuur als behalve zo-maar is, maar bestaat bij de gratie van concrete persoonlijke, geëngageerde inzet.

Zelden heeft D66 zo'n grandioze opsteker mogen incasseren als in de afgelopen maanden. Ga maar na: indien honderden als uit het niets met het lidmaatschap van D66 groot vertrouwen in onze sociaal-liberale partij uitspreken, wat kan dit al niet betekenen voor dat zeer grote kiesgerechtigde deel van de Nederlandse samenleving.
Bij hen hetzelfde vertrouwen wekken, in de komende weken en maanden door middel van een reeds ingezette verkiezingscampagne, opdat het wordt omgezet in massaal stemmen-op-D66?
Ik ga voor deze ambitie en zal er, mede, mijn uiterste best voor doen om het te verwerkelijken. Dit geldt ook voor de verkiezingen van twaalf Provinciale Staten in maart volgend jaar en voor de verkiezing van het Europese Parlement medio-2004.

Het binnenkomen in de afgelopen maanden van honderden nieuwe partijleden schept echter een bijzondere verantwoordelijkheid. Kijken de nieuwe D66ers tegen de partij aan (door de bank genomen) als gewone maatschappelijke normaliteit, als fenomeen-van-onbetwiste-noodzakelijkheid

(en stellen zij zich als zodanig op): D66 kent ook oudere leden die vanwege eigen ervaringen met de partij -hoge electorale pieken maar ook diepe dalen in 36 bestaansjaren- vaak veel gematigder verwachtingen hebben over reilen en zeilen en over toekomst van de partij. Dit bepaalt dan ook vaak de eigen opstelling in en het karakter van de verenigingscultuur, zeker op afdelingsniveau.
Ik reken het ten zeerste tot mijn taak en beschouw het als een bijzondere verantwoordelijkheid als landelijk partijvoorzitter om bruggenbouwer te zijn tussen de verschillende generaties D66ers in vrijwel alle geledingen van de partij.

Daadgerichte betrokkenheid op D66 (nooit weg in campagnetijd) en van oprecht idealisme die nieuwe D66ers van het afgelopen halve jaar in de partij hebben geïntroduceerd: het betekent niet-zelden verfrissing van de cultuur van de plaatselijke D66-afdeling. Daar -in de gemeente dus- waar D66 als politiek en maatschappelijk fenomeen ten eerste tastbaar is.
Bijzonder is wel dat vrijwel alle nieuwe D66ers duidelijk op basis van een landelijke inspiratie tot onze partij zijn toegetreden. Vrijwel niet vanuit locaal-, regionaal- of internationaal gevoede noodzaak. En dat dit bovendien vanuit een sterke impulsbehoefte is gebeurd.
Wat het eerste betreft: ook het Utrechtse afdelingsbestuur heeft (vanaf maart-2002 reeds) een speciaal introductieprogramma voor de vele nieuwe D66ers ontworpen en in uitvoering gebracht. Daarin is D66 duidelijk als aantrekkelijke, meer-hoofdige politieke verschijningsvorm (gemeentelijk, provinciaal, landelijk, Europees) gepresenteerd. Effecten hiervan zijn nu reeds merkbaar en zijn gunstig, gelet op de forse aanmelding en concrete medewerking aan permanente werkgroepen, zelfs aan het afdelingsbestuur en aan de reeds gestarte Tweede Kamer- en Provinciale Staten-campagnes. Het zijn dan ook deze concrete afdelings-bestuurservaringen die ik meeneem in mijn functioneren als voorzitter van het landelijke bestuursteam van D66.

Ik reken het tevens tot mijn taak om het politiek gevoelen binnen de partij helder te (doen) articuleren naar partijgenoten in belangrijke politiek-bestuurlijke gremia: de D66-fracties in het Nederlandse en Europese parlement. Hierbij blijft mijn opvatting over de partijvoorzitter, zoals in Utrecht, onverkort van kracht: de bestuurspersoon die geen praktische politiek bedrijft, maar die er

voor zorgt dat zijn partijgenoten in een vertegenwoordigende lichamen dat wél, en zo optimaal geïnformeerd vanuit de partij, kunnen doen.

Een nieuwe verkiezingscampagne begint op de avond waarin de verkiezingsuitslag van de 'oude' bekend wordt. Ik beschouw deze opvatting niet alleen als kwestie van promotie-techniek, het is eerder een zaak van instelling, van zelf-overtuiging.
Ik wil en zal mij zeer zeker inzetten voor het creëeren binnen D66 van het besef dat iedere vorm van handelen van onze partij -intern en naar buiten: debat, discussie, visieontwikkeling, optreden van D66-volksvertegenwoordigers, maar ook wat folderen, plakken en 'kramen' het hele jaar door betreft-uitdrukking is van Permanente Campagne.
Bij verkiezingen valt immers pas rijk te 'oogsten' als in de lange tijd daarvoor hard, doorlopend wordt gewerkt: inhoudelijk-kwalitatief voortreffelijk en communicatief-alert en continu present.

In het verlengde hiervan: ook hecht ik grote waarde (mede op grond van veel contacten met partijafdelingen in afgelopen jaren) aan versterking van de toerusting en de opleiding van het toekomstige partijkader van D66. Zo kan en mag het niet zijn, dat door soms verregaande stugheid van het politiek-bestuurlijke proces D66ers in raden, staten en parlementen te kampen krijgen met afnemende motivatie wat betreft het eigen functioneren.
Evenzeer wil ik bijdragen, in locale, provinciale, landelijke en in Europees verband, aan de bouw van een 'generaties-keten' van bestaande, aankomende en latente D66-volksvertegenwoordigers. Dit alles in de gerede verwachting -aanname zelfs- van een stabiele ontwikkeling qua ledental en groei van electoraal vertrouwen van de meest eigenzinnige politieke normaliteit en sociaal-liberale noodzakelijkheid van Nederland: de Democraten 66.

Al mag de partijvoorzitter van D66 zowel binnen als buiten de partij (media voorop) het 'gezicht' van de vereniging-D66 zijn -de echte 'mond' ervan is de voorzitter van de Tweede Kamerfractie alias partijleider- hij is in de eerste plaats voorzitter van een bestuursteam met daarin leden die elk een specifieke taak en bestuurlijke verantwoordelijkheid hebben.
De stijl van voor-zitten waarvoor ik sta en ga, staat per definitie in het teken van nuchter besluiten en

beslissen. Materiële en immateriële belangen van een landelijke vereniging als de onze, die elke keer op de bestuurstafel komen, zijn vrijwel zonder uitzondering serieus en laten geen ruimte voor in's blauen hinein experimenteren of anderszins.

Echter, uit ervaringen van jaren, zowel met profit-, met overheden en met non-profitorganisaties (op het gebied van welzijn, in regionale en afdelingsbesturen van D66 e.v.) weet ik dat een vrijwilligersorganisatie als de onze mét een inhoudelijk-politieke missie -en met een goed-functionerende professioneel-organisatorische kern: het landelijke secretariaat- specifieke eisen stelt aan de opstelling van de bestuurlijke eindverantwoordelijken van de partij.

Ik hecht er dan ook grote waarde aan om als voorzitter van het landelijke bestuur, vanuit een sterk rationeel-bestuurlijk besef, alertheid voor 'bewegingen' binen de partij -voor Dokkum tot Schip-op-Geul, van Enschedé tot Hoek van Holland- te versterken.
En ook om er binnen het landelijke bestuur de 'mond' van te zijn, niet in de laatst plaats waar het concrete afdelings- en regiobelangen betreft (werking landelijke afdrachtregeling, bestuurlijke en organisatorische knelpunten met name in kleine[re] afdelingen et cetera).
Dit betekent voor mij een zo optimaal mogelijke inzet voor het leggen en onderhouden van contacten met de basis van onze partij: de afdelingen en regio's in het land. In dit verband kan en zal ik zeker ook de 'mond' zijn voor vragen, ideeën en plannen vanuit/binnen het landelijke bestuur bij de afdelingen en regio's.

Met een ambitieuze, weldoordachte 'Vernieuwingsagenda' in aantocht en vanuit de hoop en gespannen verwachting dat D66 werkelijk aan het begin staat van een ontwikkeling die, later door historici, met 'daadwerkelijke maatschappelijke doorbraak' zal worden aangeduid, stel ik mij trots, overtuigd en vol overtuiging beschikbaar voor het voorzitterschap van D66.

Bijlage 1:
Interview met en kennismakings-portret van Utrechts D66-afdelingsvoorzitter Rob van der Hilst: www.d66utrecht.nl

Bijlage 2:

Uit de speech, oktober 2002, voor kring van politiek-actieve studerenden in midden-Nederland:

(...)

"D66 was van meetaf-aan, en is, het bijna noodzakelijke antwoord van vrije burgers op de enorme maatschappelijke veranderingsgolven in het na-oorlogse Nederland: van een agrarische naar een industriële samenleving, van het in sociaal beton gegoten 'ben je een dubbeltje, dan wordt je nooit een kwartje' tot kansen-voor-iedereen.

Maar ook was, en is, het en biedt het antwoorden op de onstuitbare opkomst van het fenomeen 'massacultuur', qua consumptie, media en dergelijke, met zijn even onstuitbare als ingebakken uniformiteitstreven.

Het gaat ons om de rechten, en om de plichten -alles in balans- van elke vrije burger, om echte ontplooiingskansen voor haar of hem.

(...)

Want wat stelt 'vrijheid' van een mens nog voor, wat blijft er overeind van democratie, van beschaving, van redelijkheid en rechtvaardigheid als de macht van het getal alles en iedereen dreigt te overdonderen? En wanneer de overheid het laat afweten, wanneer zij primaire taken zoals het garanderen van veiligheid van alle burgers, op basis van zuiver budgettaire overwegingen, los laat.

Wij hebben van meet-af aan antwoorden geformuleerd om de vrijheid van de burger - jij, jullie, u en ik, wij dus - veilig te stellen waar het de bestuurlijke inrichting van ons land betreft.

Wij doen dat nog steeds en wij blíjven dat doen.

Wij schreeuwen niet, wij schreeuwden nooit.

Wij maken van het politiek-bedrijven geen soapserie met een hoog Big Brother-gehalte.

Wij beschouwen onze wereld-in-verandering zeker NIET als een gegeven dat-er-eigenlijk-niet-zou-moeten-zijn. Want dít is de tijd waarin wij leven, dit is onze echte leef-tijd. Met meer kansen en uitdagingen dan Balkenende en Zalm ons willen doen geloven.

Wie uit angst regeert en uit verkiezingsoverwegingen angst impliciet propageert, zoals zij, heeft aan kansen en uitdagingen geen boodschap.
'Angst is een slechte raadgever' luidt het niet voor niets.

D66 staat in de vrij heftige branding van die wereld-in-verandering van ons: rechtop, nuchter, met gezond verstand maar met passie om een rechtvaardig en tolerant samen-leven mínstens op peil te houden. Of, beter nog, uit te bouwen.

(...) Ik roep jullie, ik roep u op tegen de verleidingen vanuit grote maatschappelijke onzekerheid - teweeg gebracht door met name de walgelijke moord op Pim Fortuyn en het beschamende gekluns van CDA, VVD en LPF in en buiten het grijze kabinet-Balkenende - in te gaan.

Kies op 22 januari voor een stabiele partner, kies voor respect, beschaving, voor verantwoord samen-leven, voor investeren in sociale veiligheid, kennisontwikkeling, werkelijk effectieve zorg, voor politiek-bedrijven waarin u -wij allen- daadwerkelijk meetelt.
Geef de Democraten 66 -sociaal-liberaal tot op het bot- uw vertrouwen."